

Tekst orzeczenia pochodzi z bazy Portalu Orzeczeń Sądów Powszechnych dostępnej pod adresem <http://orzeczenia.ms.gov.pl>

Postanowienie
Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 26 lutego 2013 r.
I ACz 198/13

Tytuł: Zakres pełnomocnictwa procesowego dla adwokata lub radcy prawnego ustanowionego z urzędu.

Przepis § 2 art. 118 k.p.c. zawęża zakres pełnomocnictwa procesowego, który określa art. 91 k.p.c. Adwokat ustanowiony z urzędu w postępowaniu przed sądem powszechnym nie jest umocowany do działania za stronę w postępowaniu egzekucyjnym po prawomocnym zakończeniu postępowania.

LEX nr 1344106
1344106

Dz.U.1964.43.296: art. 91; art. 118 § 2

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia SA Andrzej Struzik (spr.).
Sędziowie: SA Zbigniew Ducki, SO (del) Izabela Dyka.

Sentencja

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2013 r. w Krakowie na posiedzeniu niejawnym sprawy z powództwa A. S. przeciwko M. K.

o zapłatę na skutek zażalenia pełnomocnika powódki na punkt 2 postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 8 listopada 2012 r., sygn. akt I Nc 61/12 postanawia: oddalić zażalenie.

Uzasadnienie faktyczne

Postanowieniem z dnia 8 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w K. przyznał adwokatowi E. K., prowadzącej Kancelarię Adwokacką w K. przy ul. (...), ze Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K., kwotę 4.428 zł w tym podatek VAT 828 zł, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w niniejszej sprawie a w punkcie 2 w dalej idącej części wniosek adw. E. K. o przyznanie kosztów udzielenia pomocy prawnej powódce z urzędu oddalił.

W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, iż w dniu 21 marca 2012 r., tut. Sąd w sprawie I Nc 61/12 wydał nakaz zapłaty, w którym nakazał pozwanej M. K. zapłacić powódce A. S. kwotę 82.066,85 zł z odsetkami ustawowymi wraz z kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 4.428 zł, w tym podatek VAT 828 zł. Powódka w sprawie reprezentowana była przez profesjonalnego pełnomocnika ustanowionego dla niej z urzędu - adw. E. K., prowadzącą Kancelarię Adwokacką w K. przy ul. (...). Powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się z dniem 22 maja 2012 r. W dniu 30 października 2012 r. pełnomocnik powódki złożyła wniosek o przyznanie jej od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu przed tut. Sądem w kwocie 4.428 zł, wskazując na bezskuteczność ich egzekucji w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przeciwko pozwanej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla K. w K. L. D., sygn. akt IX KM 1712/12, oraz kwoty 1.107 zł (900 zł plus VAT 207 zł) za postępowanie egzekucyjne. Zgodnie z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.) w sprawie cywilnej, w której kosztami procesu został obciążony przeciwnik procesowy strony korzystającej z pomocy udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, koszty o których mowa w § 19, sąd przyznaje po wykazaniu bezskuteczności ich egzekucji. W niniejszej sprawie pełnomocnik powódki działający z urzędu wykazał, że koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej klientce z urzędu nie zostały wyegzekwowane w postępowaniu egzekucyjnym. Na okoliczność tę został przedłożony dokument w postaci postanowienia wydanego przez Komornika Sądowego L. D. z dnia 16 października 2012 r., zgodnie z treścią którego postępowanie egzekucyjne prowadzone na wniosek wierzyciela A. S. przeciwko M. K. zostało umorzone na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c. tj. wobec nieustalenia majątku dłużnika podlegającego zajęciu. Na koszty udzielonej powódce z urzędu pomocy prawnej złożyła się

kwota 4.428 zł, w tym podatek VAT 828 zł tytułem zastępstwa procesowego przed Sądem I instancji, która nie została ściągnięta od pozwanej, a której mógł adwokat żądać od Skarbu Państwa zgodnie z § 21 w zw. z § 19 i § 2 ust. 3 ww. rozporządzenia, co znalazło wyraz w pkt 1 postanowienia. Zdaniem Sądu brak natomiast było podstaw - w świetle przytoczonego rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości - do domagania się przez pełnomocnika działającego z urzędu zasądzenia od Skarbu Państwa kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym, prowadzonym z wniosku A. S. do sygn. akt IX KM 1712/12. Z § 21 cyt. rozporządzenia wynika, że dotyczy on tylko kosztów procesu z § 19, którymi obciążony został przeciwnik procesowy strony korzystającej z pomocy udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, których egzekucja okazała się bezskuteczna. W związku z powyższym należało w tym zakresie orzec, jak w pkt 2 sentencji postanowienia.

Postanowienie to w punkcie 2 zaskarżył pełnomocnik powódki i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie na rzecz skarżącej kosztów postępowania zażaleniowego. Podniósł, iż § 21 Rozporządzenia dotyczy zarówno pomocy prawnej przed sądami jak i kosztów pomocy prawnej w postępowaniu egzekucyjnym. Wykazał zaś bezskuteczność egzekucji zarówno kosztów zastępstwa przed Sądem I instancji jak i w postępowaniu egzekucyjnym.

Uzasadnienie prawne

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Postanowienie Sąd I instancji mimo częściowo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu. **Zgodnie z art. 118 § 1 k.p.c. ustanowienie adwokata lub radcy prawnego przez sąd jest równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa procesowego. Jednakże stosownie do § 2 tego przepisu adwokat lub radca prawny ustanowiony przez sąd jest obowiązany zastępować stronę do prawomocnego zakończenia postępowania, chyba że z postanowienia sądu wynika, iż obowiązek zastępowania strony ustaje wcześniej. Zatem przepis § 2 art. 118 k.p.c. zawęża zakres pełnomocnictwa procesowego, który określa art. 91 k.p.c. Adwokat ustanowiony z urzędu w postępowaniu przed sądem powszechnym nie jest umocowany do działania za stronę w postępowaniu egzekucyjnym po prawomocnym zakończeniu postępowania.** Oznacza to, iż składając wniosek w imieniu strony o wszczęcie egzekucji w niniejszej sprawie pełnomocnik ustanowiony z urzędu wyszedł poza zakres swojego umocowania wynikający z postanowienia o jego ustanowieniu. W tych okolicznościach wniosek o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej stronie w postępowaniu egzekucyjnym musiał zostać oddalony. Skarb Państwa w oparciu o art. 29 Prawa o Adwokaturze ponosi bowiem tylko koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Ta zaś z uwagi na przekroczenie granic pełnomocnictwa taką nie była.

Wskazać również należy, iż pełnomocnik ustanowiony dla strony z urzędu swoje prawa przewidziane w art. 122 k.p.c. związane ze ściąganiem należnej sumy tytułem wynagrodzenia i zwrotu wydatków z kosztów zasądzonych na rzecz tej strony od przeciwnika może realizować przez uzyskanie klauzuli wykonalności na swoje nazwisko, w granicach należnej mu kwoty (zob. orzeczenie SN z dnia 2 listopada 1954 r., 2 CZ 248/54, PiP 1955, z. 1, s. 150; uzasadnienie wyroku SN z dnia 20 stycznia 1975 r., II CR 784/74, OSP 1975, z. 11, poz. 241; uchwała SN z dnia 1 marca 1989 r., III CZP 12/89, Biul. SN 1989, Nr 3, poz. 11). Wyegzekwowanie przez adwokata ustanowionego z urzędu w całości należnych mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej z kosztów procesu zasądzonych od strony przeciwnej skutkuje zaspokojeniem jego roszczenia w stosunku do Skarbu Państwa. Stosownie bowiem do § 21 i 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.) w przypadku gdy w sprawie cywilnej kosztami procesu został obciążony przeciwnik procesowy strony korzystającej z pomocy udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa sąd przyznaje po wykazaniu bezskuteczności ich egzekucji. Powyższe oznacza, iż składając wniosek o wszczęcie egzekucji kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu pełnomocnik z urzędu działa we własnym imieniu w celu wyegzekwowania tych kosztów. Tym samym zwrot kosztów egzekucji nie należy mu się od Skarbu Państwa a jedynie od dłużnika.

Mając zatem powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.